

අභයගිරි විහාර සංකීර්ණයේ පොකුණු පිළිබඳ විමර්ශනයක්

ආර්.ඩී.ආර්.අයි.චාන්දනී ⁵⁴

ලක්දිව මුල් ම රාජධානිය වන අනුරාධපුරය තුළ අනුරාධපුර නගරය කේන්ද්‍ර කර ගෙන ලෙන් විහාර මහා විහාර පබ්බත විහාර හා පධානසර විහාර යන ආරාම සංකීර්ණයන් බිහිව තිබේ. ඒ අතරින් විශේෂ ස්ථානයක් මහාවිහාර සම්ප්‍රදායේ අභයගිරි විහාර සංකීර්ණයට හිමි වේ. මේ විහාර සංකීර්ණය ආශ්‍රිත ව පවතින්නා වූ පොකුණුවල උපයෝගීතාවය, නිර්මාණ තාක්ෂණය, භාවිත අමුද්‍රව්‍ය, හැඩය ආදිය පිළිබඳ ව විමසීම වැදගත් වේ. අක්කර 500 කටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක පැතිරී ඇති අභයගිරි විහාර සංකීර්ණය මෙම පර්යේෂණයේ අධ්‍යයන කේන්ද්‍රය වේ. මෙහි දී අධ්‍යයන කේන්ද්‍රය තුළ පවතින සංරක්ෂණය කර ඇති පොකුණු පමණක් පර්යේෂණය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණයේ දී ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍ර උපයෝගී කර ගැනීම හා කේන්ද්‍ර ගවේෂණය මෙන් ම සාකච්ඡා පැවැත්වීම තුළින් පර්යේෂණයට අදාළ දත්ත රැස් කිරීම සිදු විය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දී කේන්ද්‍රය තුළ පවතින පොකුණුවල නිර්මාණ තාක්ෂණය උපයෝගීතාවය හැදෑරීම, ඒවා ආරක්ෂා කිරීමට ගත යුතු පියවර පිළිබඳව අධ්‍යයනය කර ඇත. අභයගිරි ආරාම සංකීර්ණය තුළ සංරක්ෂණය කළ හා සංරක්ෂණය නොකළ පොකුණු 65 ක් පමණ පිහිටා ඇත. අභයගිරි විහාර සංකීර්ණය පිළිබඳ බොහෝ අධ්‍යයන් සිදු කර ඇති නමුදු අභයගිරියේ පොකුණු පිළිබඳ වැඩි වශයෙන් සඳහන් ව ඇත්තේ ඇත් පොකුණ හා කුට්ටම් පොකුණ පිළිබඳ පමණි. ඒ අනුව අභයගිරි විහාරයේ ඇති පොකුණු පිළිබඳ ව සෘජු වශයෙන් අධ්‍යයනයට ලක් කිරීම අවම වශයෙන් සිදු වී ඇති නිසාවෙන් මෙම පර්යේෂණයෙන් සෘජුව ම අවධානය යොමු කරන්නේ වැඩි අවධානයට ලක් නොවූ පොකුණු කෙරෙහි ය. අභයගිරිය තුළ දෙස් විදෙස් හික්ෂුන් විශාල ප්‍රමාණයක් අධ්‍යාපනය ලබා ඇති අතර ඔවුන්ගේ ජල අවශ්‍යතාවයන් ඉටුකර ගැනීම උදෙසා අභයගිරිය තුළ බොහෝ පොකුණු සංඛ්‍යාවක් ඉදිකර හික්ෂුන්ගේ ජල අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කිරීමේ දී භූමියට අනුව තාක්ෂණය වෙනස් කරමින් පොකුණු ඉදි කර ඇති බව පර්යේෂණය තුළින් පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද:පොකුණු, තාක්ෂණය, උපයෝගීතාවය

⁵⁴ පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, Renukaindrani2376@gmail.com.